

Dato: 12.10.2026

*Digitaliseringsstyrelsen**Sendt elektronisk til jonmei@digst.dk, emimol@digst.dk, leaomd@digst.dk, og kahevi@digst.dk.*

Dataetisk Råds høringssvar til forslag til lov om offentlige myndigheders og organers udvikling og anvendelse af AI-systemer ved behandling af personoplysninger

1. Introduktion

Dataetisk Råd takker for den fremsendte høring. Dataetisk Råd er en offentlig myndighed som rådgiver den offentlige og private sektor, den danske offentlighed samt Regeringen og Folketinget om dataetiske problemstillinger knyttet til nye digitale teknologier, inklusiv kunstig intelligens (AI). Rådets formål er at støtte etisk udvikling og anvendelse af disse teknologier, dertil at rådgive om den regulering, der kan skabe de relevante rammer for dette.

Rådet forstår at formålet med lovforslaget er, at give offentlige myndigheder, samt visse andre organer, en bred og almen hjemmel, til at udvikle og anvende AI, herunder især hjemmel til at anvende personoplysninger til træning og under brug, og til at lade AI udføre beslutningsstøtte for myndighederne. Forslaget udvider således ikke myndigheders mulighed for at indhente eller dele data, men giver myndigheder øgede muligheder for at behandle data, som myndigheden allerede har adgang til, med det specifikke formål at udvikle og anvende AI.

Det er Dataetisk Råds forståelse, at forslaget er motiveret af i) at Databeskyttelsesretten stiller krav om en sådan hjemmel, samt ii) at der for de fleste myndigheder i dag ikke findes en sådan hjemmel i dansk lovgivning, hvilket iii) hidtil har begrænset offentlige myndigheders muligheder for at udvikle og anvende AI. Alternativet til den foreslåede brede og almene hjemmel er således at de relevante myndigheder gives hjemmel gennem love eller bekendtgørelser målrettet den individuelle myndighed og/eller den konkrete anvendelse, eller at disse myndigheder undlader at anvende AI på de tilsigtede måder.

I tilknytning til den brede og almene hjemmel, som lovforslaget etablerer, gives resortministrene mulighed for at fastsætte foranstaltninger til beskyttelse af personers rettigheder ved behandling af særligt følsomme personoplysninger, når dette efter databeskyttelsesretten er nødvendigt.

Endelig giver loven resortministrene mulighed for i visse tilfælde at indføre undtagelser til de rettigheder, som personer normalt nyder under databeskyttelsesretten i forbindelse med udvikling og anvendelse af AI, eksempelvis retten til indsigt, indsigelse, berettigelse og sletning. Det fremføres i bemærkningerne til lovforslaget, at muligheden for at indføre disse undtagelser motiveres af, at det i nogle situationer vil være teknisk vanskeligt for myndigheder eksempelvis at give indsigt i hvordan persondata er anvendt til træning af en model, eller at ændre på en model, som under udviklingen har anvendt persondata, der ønskes slettet.

1.1 Dataetisk Råds overordnede anbefalinger

Dataetisk Råd har i foråret 2026 fremsendt høringssvar på en tidligere version af lovforslaget. Dataetisk Råds bemærkninger genfremsendes i let justeret form, idet det er rådets vurdering, at ændringerne i det genfremsatte lovforslag i begrænset omfang imødekommer de anbefalinger, som rådet fremsatte i forbindelse med det allerede afgivne høringssvar.

Dataetisk Råds arbejde i vurderingen af dataetiske spørgsmål tager udgangspunkt i tre overordnede og ni underordnede dataetiske principper.¹ Rådet anerkender de mange potentielle fordele ved at anvende kunstig intelligens i den offentlige forvaltning. Som det fremføres i lovforslagets bemærkninger kan anvendelsen potentielt effektivisere myndighedernes arbejde, og derved frigive ressourcer og/eller reducere behandlingstiden, samt øge ensartethed og/eller kvalitet i myndighedsarbejdet.

Samtidig vurderer rådet at lovforslaget rejser betydelige dataetiske udfordringer, herunder særligt i tilknytning til de overordnede principper om at gøre gavn, ikke skade og at sikre retfærdighed, samt de underordnede principper om privatliv, velfærd, ansvarlighed, retssikkerhed, lighed og forklarlighed. Rådet anbefaler i den forbindelse

- i) udvidelse af hjemmel til systemer som er beslægtet med den anførte definition af AI,
- ii) præcisering af definitionen af beslutningsstøtte,
- iii) eksplicit afgrænsning af hjemmel til fuldt automatiserede beslutninger,
- iv) indførelse af generelle minimumsstandards for beskyttelse af følsomme persondata,
- v) begrænsning af undtagelser til registreredes rettigheder,
- vi) etablering af retningslinjer for kvalitetssikring, samt
- vii) udførelse af en dataetisk konsekvensanalyse for lovforslaget.

Endelig og mest centralt anbefaler Dataetisk Råd

- viii) at Regering og Folketing overvejer, om det samlet set er hensigtsmæssigt, at etablere en bred og almen hjemmel, givet at der fortsat er begrænsede retningslinjer for og erfaringer med hvordan offentlige myndigheder etisk kan anvende AI til

¹ <https://www.dataetiskraad.dk/dataetiske-temaer/hvad-er-dataetik/dataetiske-principper>

beslutningsstøtte, samt at en sådan hjemmel i modsætning til specifikke hjemler målrettet den individuelle myndighed og/eller den konkrete anvendelse gør det vanskeligt at vurdere risici og nødvendige forholdsregler. Ved at lovfæste en bred og almen hjemmel mister Regering og Folketing således muligheden for i de enkelte tilfælde at tage stilling til, om der bør udstedes hjemmel til den konkrete anvendelse, herunder muligheden for at indhente høringssvar, som kan belyse fordele og ulemper, samt indføre målrettede rammer og betingelser for den konkrete anvendelse.

2. Bemærkninger til lovforslaget

2.1. Udvidelse af hjemmel til AI-beslægtede systemer (§ 2, stk.1)

Forslaget tager udgangspunkt i AI-forordningens definition af AI, idet et AI-system defineres som: "et maskinbaseret system, som er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi, og som efter idriftsættelsen kan udvise en tilpasningsevne, og som til eksplicitte eller implicitte mål af det input, det modtager, udleder, hvordan det kan generere output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, som kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer." Anvendelsen af denne definition motiveres af, at loven dermed bringes i overensstemmelse med forordningen, og kan trække på den udvikling i fortolkningen, som forventeligt vil finde sted i regi af forordningen.

Dataetisk Råd skal hertil bemærke, at der er tale om en kompleks, teknisk definition, som kan være vanskelig at anvende. Dertil kommer, at definitionen bevidst udelukker visse enkle computersystemer til vurderinger og beslutningsstøtte, som ikke jf. definitionen kan klassificeres som AI. Loven vil således ikke give hjemmel til udvikling og anvendelse af systemer som behandler persondata for at generere et output såsom forudsigelser, indhold, anbefalinger eller beslutninger, i) hvis et sådant system ikke er udformet med henblik på at fungere med en varierende grad af autonomi,² ii) hvis systemet ikke kan udvise tilpasningsevne efter idriftsættelsen, eller iii) hvis det skabte output ikke kan påvirke fysiske eller virtuelle miljøer. Det er rådets opfattelse, at mange af de systemer til algoritmisk beslutningsstøtte, som offentlige myndigheder historisk har brugt, og fremadrettet kunne ønske at bruge, ikke vil kunne klassificeres som AI jf. denne definition, fordi de enten ikke er designet til at fungere autonomt, ikke er tilpasningsdygtige, eller ikke selvstændigt påvirker fysiske eller virtuelle miljøer.

² Rådet fortolker formuleringen i denne del af definitionen således, at systemer som har en vis, tilstrækkelig grad af autonomi (snarere end "varierende autonomi") forstås som AI, samt at definitionen omfatter systemer som faktisk har en vis, tilstrækkelig grad af autonomi uanset om de er udformet med henblik på dette, men omvendt ikke omfatter systemer, som er udformet med et sådant henblik, men som i praksis ikke har den relevante form for autonomi.

Definitionen medfører således at der kan opstå situationer, hvor en myndighed teknisk har mulighed for at udvikle og anvende et enkelt, letforståeligt og billigt system til automatiseret beslutningsstøtte, men savner hjemmel til dette, fordi systemet ikke kan klassificeres som AI, hvorfor myndigheden i stedet må udvikle og anvende et mere komplekst, uigennemskueligt og omkostningstungt AI-system.

Dataetisk Råd anbefaler i lyset af det dataetiske princip om forklarlighed, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel til udvikling og anvendelse af AI, at hjemlen udvides, således at der i tillæg til hjemmel til egentlige AI-systemer jf. forordningens definition, også gives hjemmel til mere enkle, AI-lignende systemer, herunder regelbaserede systemer og enkle maskinlærte modeller. Derved sikres, at myndigheder juridisk set har lige så gode muligheder for at benytte enkle systemer til automatiseret beslutningsstøtte, som de har for at benytte mere komplekse AI-systemer.

2.2. Præcisering af forslagets definition af beslutningsstøtte (§ 2, stk.4)

Den foreslåede lov giver offentlige myndigheder hjemmel til udvikling og brug af AI til blandt andet beslutningsstøtte. Forslagets bemærkninger påpeger, at "beslutningsstøtte" ikke er veldefineret, og indfører definitionen, at beslutningsstøtte ifm. loven skal forstås som: "enhver form for forslag eller anbefaling til afgørelser eller væsentlige tiltag overfor den registrerede, som er genereret af et AI-system, og som en fysisk person inddrager i den samlede faglige vurdering, som ligger til grund for afgørelsen eller tiltaget, uden at AI-systemet selv træffer afgørelse eller iværksætter tiltaget."

Dataetisk Råd bemærker, at beslutningsstøtte i faglitteraturen ofte forstås bredere, således at ikke blot "forslag eller anbefalinger om afgørelser eller tiltag", men også eksempelvis udledning af faktuelle vurderinger, som indgår i et beslutningsgrundlag, kan udgøre beslutningsstøtte. Den foreslåede definition forekommer i denne forbindelse at være snævrere end tilsigtet.

Forslaget gør i bemærkningerne opmærksom på, at det kan være vanskeligt at trække grænsen mellem beslutningsstøtte og fuldt automatiserede beslutninger. Forslagets definition af beslutningsstøtte lægger i udgangspunktet op til en fortolkning, hvor fuldt automatiserede beslutninger alene forstås som den situation, hvor et AI-system selv træffer en afgørelse eller iværksætter et tiltag, dvs. uden nogen grad af menneskelig involvering. I faglitteraturen defineres beslutningsstøtte ofte snævrere, som situationer hvor en menneskelig beslutningstager har "meningsfuld kontrol" med beslutningen. Denne definition forudsætter en yderligere præcisering af hvornår menneskelig kontrol er meningsfuld. Bemærkningerne til forslaget fremfører tilsvarende, at "...menneskelig involvering skal omfatte en reel stillingtagen til eller vurdering af AI-systemers anbefalinger og forslag, førend der er tale om "beslutningsstøtte"", således at "menneskelig involvering i så ringe en grad, at det alene anses som en formalitet, ikke vil kunne anses som beslutningsstøtte..." Forslaget udskyder imidlertid en præcisering til fremtidig afklaring i forbindelse med udvikling af retspraksis på området.

Det er Dataetisk Råds opfattelse at kravet til meningsfuld menneskelig kontrol i form af for eksempel "reel stillingtagen" bør fremgå af definitionen i § 2, stk.4. Det er også rådets opfattelse, at det vil være gavnligt for myndighederne, at loven præciserer beslutningsstøtte, snarere end at den enkelte myndighed selvstændigt skal fortolke, hvornår der er tale om beslutningsstøtte, eller afvente fremtidig afklaring i forbindelse med udvikling i retspraksis. Det er i den forbindelse rådets opfattelse, at den manglende præcision i definitionen medfører en unødvendig og u hensigtsmæssig risiko for, at myndigheder udvikler og anvender AI på en måde, som ret beset ikke kan betragtes som beslutningsstøtte, men snarere som en fuldt automatiseret beslutning.

Dataetisk Råd anbefaler derfor i lyset af det dataetiske princip om ansvarlighed, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel, at lovforslaget præciserer begrebet "beslutningsstøtte", og at denne præcisering tager udgangspunkt i, at beslutningsstøtte er anvendelse af AI der genererer en vurdering, som indgår i eller udgør grundlaget for en beslutning, men hvor en menneskelig beslutningstager har meningsfuld kontrol med beslutningen i form af kompetence til, ansvar for og ressourcer til at træffe den endelige beslutning.

2.3. Eksplicit afgrænsning af hjemmel til fuldt automatiserede beslutninger (§ 3)

Forslaget giver myndigheder hjemmel til at "udvikle og anvende AI-systemer, herunder gøre brug af beslutningsstøtte, til blandt andet evaluering af bestemte personlige forhold vedrørende en borger (profilering)..." Forslaget giver således en bred hjemmel, som eksplicit inkluderer AI til beslutningsstøtte og såkaldt profilering. Forslaget afgrænser i bemærkningerne denne brede hjemmel således, at hjemlen ikke omfatter AI til fuldt automatiserede beslutninger.

Dataetisk Råd støtter, for så vidt Regering og Folketing indfører en generel og almen hjemmel til udvikling og anvendelse af AI, at denne hjemmel begrænses til beslutningsstøtte, idet de dataetiske risici ofte er væsentligt højere ved fuldt automatiserede beslutninger end ved beslutningsstøtte.

Det er imidlertid rådets opfattelse, at en sådan afgrænsning bør fremgå klart af lovteksten således at hjemlen i § 3 ikke alene eksplicit inkluderer beslutningsstøtte og profilering, men eksplicit ekskluderer fuldt automatiserede beslutninger.

2.4. Indførelse af generelle minimumskrav for beskyttelse af følsomme persondata (§ 3, stk.2)

Forslaget giver resortministre mulighed for at fastsætte specifikke foranstaltninger på deres respektive områder for behandling af særligt følsomme personoplysninger. Forslaget fremfører i bemærkningerne, at en generel vurdering ikke vil "kunne rumme samme detaljegrad og præciseringsniveau, som vurderingen ville kunne, når foranstaltninger fastsættes ved bekendtgørelse i de relevante sektorer."

Dataetisk Råd bemærker at denne fordel må opvejes mod de mulige ulemper, herunder den øgede kompleksitet for myndigheder, som refererer til eller trækker på persondata der henhører under flere forskellige resortministerier, når ministerier anvender uensartede standarder.

Dataetisk Råd anbefaler derfor i lyset af det dataetiske princip om privatliv, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel, at loven indfører eller præciserer generelle minimumskrav for beskyttelse af særlig følsomme personoplysninger ved udvikling og anvendelse af AI med hjemmel i loven, som skal gælde på tværs af resortministerier. Dataetisk Råd anbefaler i den forbindelse, at bestemmelsen præciseres således, at resortministre alene gives mulighed for at indføre foranstaltninger som hvor nødvendigt *øger* beskyttelsen af borgeres følsomme persondata relativt til disse generelle krav.

2.5. Begrænsning af undtagelser til registreredes rettigheder (§ 4, stk.1)

Forslaget bemyndiger resortministrene til at fastsætte regler om undtagelser til registreredes rettigheder på deres respektive områder. Motivationen for denne bestemmelse anføres i bemærkningerne til loven at være, at det kan være "vanskeligt, eller i visse tilfælde sågar umuligt, for myndighederne at håndtere de registreredes rettigheder, når først personoplysningerne er indlejret i et AI-system", idet "AI-systemer [ofte er] kendetegnet ved komplekse datastrukturer, hvor oplysninger fra mange registrerede potentielt vil indgå i træningsdata, der ikke nødvendigvis tillader adskillelse af de individuelle data."

Bemærkningerne til lovforslaget påpeger muligheden for at lave generelle undtagelser, men konkluderer at "ressortministrene bør have fleksibilitet til selv at vurdere, i hvilket omfang en undtagelse eller begrænsning til den registreredes rettigheder skal gælde, herunder om begrænsningen skal gælde for hele sektorer eller for særskilte AI-systemer." Derimod berører bemærkningerne i begrænset omfang muligheden for at indføre generelle *begrænsninger* i resortministrenes muligheder for at indføre undtagelser til registreredes rettigheder, idet forslaget alene bemærker, at "...den registreredes rettigheder kun bør begrænses i det omfang, hvor det er nødvendigt."

Det er Dataetisk Råds opfattelse, at forslaget i sin eksisterende form i utilstrækkelig grad tager dataetisk hensyn til beskyttelsen af den registreredes databeskyttelsesrettigheder, idet ansvaret for dette overlades helt og holdent til de enkelte resortministre. Rådet har forståelse for, at det kan være teknisk vanskeligt at sikre eksempelvis retten til indsigt og sletning, når en borgers personlige data er blevet anvendt til udvikling af et AI-system. Det er imidlertid rådets opfattelse, at det i sådanne tilfælde må bero på en konkret og individuel vurdering, om den fordel borgere og myndigheder opnår ved at udvikle og anvende systemet, er proportionel til den indskrænkning af borgeres databeskyttelsesrettigheder, som en undtagelse fra eksempelvis retten til indsigt og sletning vil udgøre. Det er således principielt altid en mulighed, at et

ministerium snarere end at introducere en undtagelse til registreredes rettigheder, bør undlade at tillade udvikling og anvendelse af et AI-system.

Dataetisk Råd anbefaler derfor i lyset af dataetiske principper om privatliv og retssikkerhed, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel, i) at det i selve lovteksten præciseres, at resortministrenes undtagelser til registreredes rettigheder skal være nødvendige og proportionale, ii) at lovteksten præciserer hvilken karakter sådanne undtagelser kan have, herunder hvilke situationer eller hensyn som kan berettige en undtagelse, og hvilken form og detaljegrad undtagelser skal udformes i, samt iii) at lovteksten præciserer de rettigheder og situationer, hvor resortministre *ikke* har mulighed for at indføre undtagelser. Dataetisk Råd har udarbejdet en introduktion til det dataetiske hensyn om privatliv, som kan informere overvejelserne af dette arbejde.³

2.6. Etablering af retningslinjer for kvalitetssikring

Udvikling og anvendelse af AI til blandt andet beslutningsstøtte rejser en række udfordringer, som er veldokumenterede og -analyserede i faglitteraturen. Det drejer sig bl.a. om risiko for fejl, algoritmisk bias og uigennemsigthed.

Risikoen for fejl drejer sig om, at AI-systemer i praksis ikke kan foretage fejlfri vurderinger. Det betyder at en myndighed, som udvikler og ønsker at anvende AI, herunder til til beslutningsstøtte, må i) teste systemet for at vurdere, hvilke typer fejl systemet kan begå og hvad fejlraten er for forskellige fejltyper, ii) finde måder at forebygge og håndtere fejl, og iii) tage stilling til det dataetiske spørgsmål om, hvor høj fejlraten må være for, at systemet kan sættes i drift.

Risikoen for algoritmisk bias drejer sig om, at AI-systemer kan have tendens til at fungere forskelligt for relevante demografiske grupper, eksempelvis således at systemet laver flere fejl for visse grupper, eller forskellige typer fejl for forskellige grupper.⁴ For at håndtere udfordringen med algoritmisk bias må den offentlige myndighed i) definere de bias, som i den konkrete sammenhæng er relevante, ii) teste systemet for de pågældende bias, iii) foretage eventuel mitigering af bias, og herunder afveje modstridende hensyn til for eksempel øgede omkostninger eller tab af overordnet præcision, og iv) tage stilling til det dataetiske spørgsmål om, hvad en acceptabel tærskel er for systemets bias, før det kan sættes i drift.

Uigennemsigthed drejer sig om, at komplekse AI-systemer kan være teknisk uigennemskuelige, i den forstand at det er vanskeligt eller umuligt selv for eksperter, i detaljer at

³ <https://www.dataetiskraad.dk/media/trteeyl3/dataetik-og-privatliv.pdf>

⁴ Se Dataetisk Råds techsplainer om algoritmisk bias:

https://www.dataetiskraad.dk/media/x35nguw5/hvad-er-algoritmisk-bias_techsplainer-final-a.pdf

forstå hvordan systemet generer et output på baggrund af et input. Udfordringen behandles i lovforslaget alene i tilknytning til reglen om undtagelser fra retten til indsigt, men det er værd at bemærke, at den også vil gøre sig gældende ift. myndigheders medarbejdere, og deres mulighed for at forstå hvordan et AI-system fungerer, herunder hvilke risici systemet medfører, muligheden for at identificere fejl, og evnen til at vurdere hvilket grundlag en vurdering er truffet på, og hvor pålidelig den pågældende vurdering er. For at håndtere udfordringen med uigennemsigthed må en offentlig myndighed i) bestemme hvilke typer indsigt det er relevant at have eller opnå for det konkrete system, ii) teste systemet for at vurdere i hvilken udstrækning det er uigennemsigtigt med hensyn til de relevante forhold, iii) om nødvendigt indføre metoder til at forklare systemet, og iv) tage stilling til det dataetiske spørgsmål om, hvorvidt systemet er tilstrækkeligt gennemsigtigt til, at det bør sættes i drift.

En central udfordring for udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte ved offentlige myndigheder er, at der både i dansk sammenhæng og internationalt i begrænset omfang er etableret retningslinjer, metoder og praksisser for at håndtere risiko for fejl, algoritmisk bias og uigennemsigthed. I mangel af etablerede retningslinjer, metoder og praksisser, overlades ansvaret til den enkelte myndighed. Forslaget berører i begrænset omfang risiko for fejl og uigennemsigthed, og anfører om algoritmisk bias i bemærkningerne blot at "[m]yndighederne skal derfor bl.a. selv konkret vurdere med afsæt i de relevante regelsæt, hvilke mitigerende foranstaltninger, som vil være relevante at implementere for at begrænse eventuel påvirkning fra bias i AI-systemet i forbindelse med beslutningsstøtte..." Det forekommer i bedste fald at være en ressourcekrævende opgave, at overlade ansvaret for at håndtere disse udfordringer til hver enkelt myndighed, som i givet fald sideløbende vil skulle tage stilling til de samme udfordringer og løsninger. I praksis er det Dataetisk Råds vurdering at denne uddelegering af ansvaret medfører en betragtelig risiko for, at myndigheder ikke i tilstrækkelig grad vil håndtere udfordringerne. Det er således Dataetisk Råds opfattelse, at det er dataetisk stærkt betænkeligt, at give offentlige myndigheder en bred og almen hjemmel til udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte i fraværet af retningslinjer, som kan støtte dataetisk kvalitetssikring af de pågældende systemer.

Dataetisk Råd anbefaler derfor i lyset af dataetiske principper om at gøre gavn, ikke skade, sikre retfærdighed, velfærd, forklarlighed og lighed, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel, at der i tilknytning til lovforslaget udarbejdes konkrete og detaljerede retningslinjer for hvordan offentlige myndigheder, som ønsker at gøre brug af den indførte hjemmel, skal kvalitetssikre systemerne, herunder forholde sig til og håndtere risikoen for fejl, algoritmisk bias og uigennemsigthed, inklusive klare standarder for hvilke niveauer af fejl, bias og uigennemsigthed som er acceptable for AI-systemer, der skal sættes i drift. Dataetisk Råd har i 2025 udarbejdet en rapport om den dataetiske udfordring med

risiko for fejl ved offentlige myndigheders anvendelse af generativ AI, som kan informere overvejelser om og udvikling af sådanne retningslinjer.⁵

For så vidt de relevante retningslinjer og standarder varierer på tværs af resortministrene, kan opgaven placeres hos de enkelte ministerier, men det er Dataetisk Råds opfattelse, at det vil være både muligt og ønskeligt at etablere fælles minimumsstandarder, som resortministrene om nødvendigt kan afvige fra, ved at implementere *højere* krav til AI-systemer i tilknytning til det enkelte ministeriums resort.

2.7. Udførelse af dataetisk konsekvensanalyse

En dataetisk konsekvensanalyse belyser de dataetiske konsekvenser af en given digital teknologi, en ny praksis for anvendelse af en teknologi, eller en ændring i reglerne for udvikling og anvendelse af teknologien. Formålet med en dataetisk konsekvensanalyse er at give et præcist og detaljeret overblik over hvilke etiske hensyn, som berøres af den evaluerede teknologi, praksis eller regelændring. Derved bliver det muligt både at overveje mitigerende foranstaltninger, som kan afbøde evt. risici eller ulemper, og at tage samlet stilling til, om teknologien, praksissen eller regelændringen er dataetisk forsvarlig.

Det nærværende lovforslag indfører en bred hjemmel til udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte ved offentlige myndigheder, samt anvendelse af persondata til disse formål. Forslaget berører således både personers privatliv, og deres møde med offentlige myndigheder, som kan træffe beslutninger af væsentlig og i nogle tilfælde afgørende betydning for den enkelte borgers liv og velfærd.

Dataetisk Råd anbefaler derfor, for så vidt Regeringen og Folketinget ønsker at give myndigheder en bred og almen hjemmel, at Digitaliseringsstyrelsen udarbejder en dataetisk konsekvensanalyse, der grundigt belyser de etiske hensyn som er på spil, og implikationerne af den foreslåede lov. Dataetisk Råd har udarbejdet en guide til dataetisk metode, som kan informere en sådan dataetisk konsekvensanalyse.⁶

2.8. Bred hjemmel – fordele og ulemper (§ 3, stk.1)

Forslaget giver offentlige myndigheder en bred og almen hjemmel til udvikling og anvendelse af AI ved offentlige myndigheder, inklusiv til beslutningsstøtte. En sådan hjemmel vil gøre det muligt for offentlige myndigheder at anvende persondata til udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte. Derved får samtlige offentlige myndigheder mulighed for umiddelbart at gå i gang med at udvikle og anvende teknologien.

⁵ <https://www.dataetiskraad.dk/media/t3milakn/dataetisk-raads-rapport-om-generativ-ai.pdf>

⁶ <https://www.dataetiskraad.dk/udgivelser/dataetik-saadan-goer-du>

Alternativet til en bred og almen hjemmel er enten status quo, hvor offentlige myndigheder i vid udstrækning savner lovhjemmel til brug af persondata til udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte, eller at Regering og Folketing giver specifikke hjemler til individuelle myndigheders udvikling og anvendelse af konkrete AI-systemer, således som det allerede er tilfældet for en række myndigheder. Ulempen ved det første alternativ er, at den offentlige sektor går glip af de fordele, som udvikling og anvendelse af AI kan medføre. Ulempen ved det andet alternativ er, at myndigheder, som ønsker at udvikle og anvende AI, må afvente at de gives individuel hjemmel, samt at Regering og/eller Folketing pålægges at tage stilling til og udstede hjemmel i hvert enkelt tilfælde.

Ikke desto mindre er det Dataetisk Råds opfattelse, at det i den forhåndenværende situation er værd at overveje, om det er hensigtsmæssigt at udstede en bred og almen hjemmel, snarere end at give individuelle myndigheder specifik hjemmel til konkrete udviklinger og anvendelser. Det er rådets vurdering, at der fortsat er både begrænsede retningslinjer for og erfaringer med hvordan offentlige myndigheder etisk kan udvikle og anvende AI til beslutningsstøtte, samt at en bred og almen hjemmel, i modsætning til specifikke hjemler målrettet den individuelle myndighed og/eller den konkrete anvendelse, vil gøre det vanskeligt, at vurdere risici og nødvendige forholdsregler. Ved at lovfæste en bred og almen hjemmel mister Regering og Folketing således muligheden for i de enkelte tilfælde at tage stilling til, om der bør udstedes hjemmel til den konkrete anvendelse, herunder muligheden for at indhente høringssvar, som kan belyse fordele og ulemper, samt at indføre målrettede rammer og betingelser for den konkrete anvendelse.

Dataetisk Råd anbefaler i lyset af disse overvejelser, af Regering og Folketing overvejer, om det er hensigtsmæssigt at give offentlige myndigheder en bred og almen hjemmel, snarere end løbende at udstede specifik hjemmel til individuelle myndigheder, hvor udvikling og anvendelse af AI vurderes at være dataetisk forsvarlig.

3. Afsluttende bemærkninger

AI er en banebrydende ny teknologi, som har potentiale til på afgørende vis at ændre den danske offentlige sektor til gavn for både myndigheder og borgere. Alle nye teknologier rejser etiske udfordringer, som vi som samfund skal finde måder at håndtere, for at realisere gevinsterne uden at realisere risici. For velkendte teknologier har vi udviklet systemer og institutioner til at definere standarder og kvalitetssikre produkter. Udvikling og anvendelse af lægemidler i Danmark foregår i en velreguleret institutionel ramme der garanterer, at nye lægemidler er sikre og virkningsfulde. For nye digitale teknologier som AI er vi stadig som samfund i færd med at skabe de rammer, som skal sikre, at vi udvikler og anvender teknologierne etisk. Det er vigtigt at vores udvikling af disse rammer går hånd i hånd med den

teknologiske udvikling, så teknologien hverken sinkes af eller løber fra vores forståelse af, hvordan vi kan bruge den sikkert og gavnligt.

Rådet står til rådighed for dialog og faglig sparring i den videre proces og bidrager gerne med viden og værktøjer til at støtte den etiske udvikling og anvendelse af AI til beslutningsstøtte ved offentlige myndigheder.

Med venlig hilsen på vegne af Dataetisk Råd,

Johan Busse

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Busse'.

Formand

Dataetisk Råd